

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

Qo‘lyozma huquqida

UDK: 336.226.212.1(575.1)

UMIROV XURSHID ISLOMOVICH

**BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDA MOL-MULK
SOLIG‘INING AHAMIYATINI OSHIRISH MASALALARI**

08.00.07-“Moliya, pul muomalasi va kredit”

**Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini olish uchun
yozilgan**

DISSERTATSIYA

Ilmiy rahbar: i.f.d., professor Qiyosov Sh.U.

TOSHKENT – 2025

MUNDARIJA

KIRISH.....	3
1-BOB MOL-MULK SOLIG‘INING NAZARIY ASOSLARI VA MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI AHAMIYATI.....	15
1.1. Mol-mulk solig‘ining iqtisodiy mohiyati va mahalliy budjetning mustaqilligini ta‘minlashdagi ahamiyati.....	15
1.2. Yuridik va jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk soliqlari amaliyotining konseptual asoslari va iqtisodiy samaradorligi mezonlari.....	31
1.3. Mol-mulkni soliqqa tortishning samarali tadbirlariga oid xorij tajribalari	46
I-bob bo‘yicha xulosalar.....	66
II -BOB. BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDA MOL-MULK SOLIG‘INING ISHTIROKI HOZIRGI ZAMON AMALIYOTINING TAHLILI.....	69
2.1. O‘zbekistonda yuridik va jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk soliqlari amaliyotining rivojlanish qonuniyatlari, muammolari va ularni hal qilishga oid davlat tadbirlari tahlili.....	69
2.2. Yuridik va jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk soliqlarini undirish mexanizmi samaradorligi tahlili.....	76
2.3. Yuridik va jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk soliqlarining budjet daromadlari shakllanishidagi o‘rni va mazkur soliqlarni budjetga undirish tartibining tahlili.....	88
II-bob bo‘yicha xulosalar.....	97
III -BOB. YANGI O‘ZBEKISTONDA BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDA MOL-MULK SOLIG‘INING AHAMIYATINI OSHIRISH YO‘NALISHLARI.....	100
3.1. Mol-mulk solig‘i ma‘muriyatchiligi muolajalarini takomillashtirish yo‘nalishlari.....	100
3.2. Yuridik va jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk soliqlarini hisoblash va undirish mexanizmini takomillashtirishning kompleks-maqсадli dasturini ishlab chiqish.....	117
III-bob bo‘yicha xulosalar.....	124
XULOSA.....	126
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI.....	132
ILOVALAR.....	141